

Knjižnica v Stični

Tokrat smo na obisku v naši podružnični knjižnici Stična. Pri ljubljani knjižnici je najstarejša od vseh takih knjižnic v občini. Tu so se merili z modrostjo že premnogi osnovnošolci, srednješolci (tudi bivši gimnazijci) in vsi ostali — tja do upoko-jencev. Sedaj je knjižnica doživela osvežitev z mlado knjižničarko.

Sicer pa naj spregovori kar sama:

V lanskem in letošnjem letu prihaja enkrat na mesec v knjižnico pravljčarka. Pri nas se najde prostorček tudi za predstavitev del raznih (predvsem mladih) likovnih ustvarjalcev. Trenutno domuje v knjižnici mravljinček Ferdinand. (Na pobudo Društva prijateljev mladine in Centra za socialno delo je v mesecu avgustu potekal živčav v malem in, sicer na šolskem igrišču v Ivančni gorici. Izdelki, ki so se na mravljinčkovanju rojevali, so sedaj našli pot do našega razstav-nega prostorčka.)

Kako je z izposojajo?

Trudimo se. Naša matična knjižnica je Splošnoizobraževalna knjižnica v Grosupljem. V okviru te knjižnice obstaja še pet podružničnih knjižnic ozir. izposojevališč. Knjižničarke v Grosupljem se zelo trudijo. Pomagamo si z medknjižnično izposojajo. Kar pa zadeva nabavo novih knjig, je takole: police v vseh knjižnicah so žejne novih knjig, vendar gre za občutno razliko med finančnimi sredstvi, ki prihajajo za knjige in cenami knjig. Razkorak med sredstvi in cenami je vsako leto bolj boleč in grosupeljska knjižnica komaj zadosti potrebam svojih bralcev, do nas pa pridejo že starejše knjige. Najde se tudi kak paket novih knjig, in sicer ob kakšni finančni injekciji.

Kaj ti pa služi v oporo pri delu?

Predvsem to, da številno izposoje-nih knjig raste in da so bralci kljub težavam zadovoljni s fondom.

Še sporočilec?

Vsem, ki še niso bili v naši knjižnici, velja povabilo.

JOŽE PUC, član pesniške skupine Izpoved

Zmota

Kako se človek lahko zmota, da ima mesto vsepovsod — ko spozna, da je to resnica, se zamisli kakor ptica, šviga sem in tja — na nebu let ima, da si pridobi — ta čas, ki je potreben za iskanje, da na pravo mesto pride in popravi to človeško zmoto, z njegovo, novo mu vsebino!

SRCE
IVANA KRAMBERGERJA
IZ NEGOVE

V sredo, 28. 9. 1988, je občane Grosupljega obiskal znani do-brotnik Ivan Kramberger iz Negove. Razgovor z njim je organi-ziral Zavod za kulturo Grosuplje, udeležilo pa se ga je okrog 150 obiskovalcev. Ivan Kramberger je predstavil tudi svoji knjigi Trnova pot in Srce Ivana Krambergerja iz Negove.

OBVESTILO

V letu 1988/89 bodo **URE PRAVLJIC** za otroke od 3. do 7. leta starosti v naslednjih knjižnicah:
— v Splošnoizobraževalni knjižnici Grosuplje, Adamičeva 15: vsak zadnji ponedeljek v mesecu ob 17. uri (prve pravljice bodo 31. 10. 1988)
— v krajevni knjižnici VIDEM-DOBREPOLJE: vsak prvi petek v mesecu ob 17. uri (prve pravljice bodo 7. 10. 88)
— v knjižnici STIČNA: vsak prvi petek v mesecu ob 18. uri (prve pravljice bodo 7. 10. 1988)
— v knjižnici ŠENTVID PRI STIČNI (nad gostilno »Na klančku«): vsak zadnji četrtek v mesecu ob 17. uri (prve pravljice bodo 27. 10. 88)

Jubilejni Zbornik občine Grosuplje

dogajanja, zato iz prve roke navaja natančne podatke o mitingih, sporedih in o sodelujočih v kulturni skupini 14. divizije.

Drugi del Zbornika Občina in občani obravnava predvsem današnji podobno občine. Po že utečenem redu se razdelek pričinja z izčrpnim poročilom predsednika občinske skupščine o razvoju na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti. Besedilo ima informativno vrednost za občane pa tudi širše, ker prinaša podatke o prebivalstvu, turizmu, obiskovalcih, prometu, urejanju prostora in o vsem drugem, kar sodi v delovanje občine kot države v malem. Lojze Ljubič predstavlja Občinsko gasilsko zvezo ob njeni 30-letnici. Pri tem izčrpno navaja, kako se je ta človekoljubna dejavnost razvijala, se kadrovske, vsebinske in materialne bogatila in uspešno reševala človekovo imetje in življenje. Še dlje nazaj poje Stane Valentič v svojem zarisu ob 40-letnici Lovske družine Grosuplje. Prispevek je širše zanimiv, ker obravnava tudi ekološke in antropogene lastnosti lovšč, ki so z izgradnjo cestnega omrežja in z uporabo kemičnih sredstev v kmetijstvu vedno bolj ogrožena. Statistično navaja tudi vse obstoječe vrste divjadi s tega področja. V družbi z analizami sodobnega občinskega prostora in delovanja, čeprav bi lahko tudi v katerem drugem razdelku, redno izhajajo tudi Kovač in kovačnice Jakoba Müllerja. Sedanji peti del iz te serije obravnava področje od Stične do Šentvida. Pisanje, ki se ga bo kmalu nabralo za celo knjigo, je po vsebini zmes družbene geografije, narodopisja in zgodovino-pisja, pa še česa, vsekoli pa trdno oporo na arhivske vire in na pričevanja še živčih obrtnikov in slogovno oblikovano s kulturo jezikoslovno izobražene strokovnjake.

Osrednji del Zbornika občine Grosuplje zasedajo razprave in članki v razdelku Kultura, prosveta in književnost. Natančnejše branje pokaže, da gre za dve vsebinski celoti: literarnozgodovinsko in leposlovno. Znotraj prve je jasno razviden tematski sklop o Louisu Adamiču, pisatelju in narodnem voditelju, ki je ena od osrednjih vsebinskih nit Zbornika prav od začetka. Ob letošnji 90-letnici njegovega rojstva je smiselno, da je teh prispevkov še nekoliko več, natančnejše štirje. Studijo Stiki Louisa Adamiča z Edvardom Kardeljem je napisala Janja Žitnik. V besedilu cizelirano analizira stike teh dveh velikih Slovencev v času njunega skupnega popotovanja po Jugoslaviji v letu 1949, posega pa tudi nazaj in naprej. Predvsem jo zanimajo skladja in neskladja v njihovih pogledih na naš medvojni in povojni družbeni razvoj, ob tem pa dodatno osvetljuje naše odnose z ZDA in s

Sovjetsko zvezo v času Informbiroja. Spis je zelo skrbno izdelan. Prispevka Franceta Adamiča in Mihaela Glavan se tematsko dopolnjujeta, čeprav obravnava dve različni pokrajini. Adamič je v prejšnjem letniku predstavil eno plat stikov, to so bila Louisova pisma Jušu Kozaku, sedaj pa z objavo šestih Kozakovih pisem osvetljuje še drugo plat. Besedila pisem in njihova razlaga dokumentirajo Adamičev prodor v slovensko publicistiko in založništvo v tridesetih letih in pojasnjujejo slovensko percepcijo za tisti čas novega pisatelja. Članek drugega omenjenega bo koristen za raziskovalce Adamičevega opusa, ker prinaša točno bibliografijo pisateljeve korespondence v NUK, v drugem delu pa sporoča o manj znanih pismih ameriških vojakov z oddaljenih svetovnih front. V Adamičevem bloku so nekaj posebnega spomini Staneta Krašovca na skupna delovna leta z Louisom Adamičem. Kakor sam pravi, hoče predvsem pokazati Adamičeve delovne metode, ki so mu omogočile, da se je tako razvil in povzpel. Primeri Adamičevega »neprotokolarnega« obnašanja, ki se je zdelo nekaterim našim bivšim partizanom zelo nenavadno, ko so se prvič poskusili v diplomaciji, pa tudi tisti o neverjetno intenzivnem pisateljevim delovnem dnevu so res nekaj zanimivega. Zelo dobrodošli so tudi avtentični podatki o začetkih našega diplomatskega delovanja v ZDA.

Literarnozgodovinski del dopolnjujeta še dva daljša strokovna spisa o področnih književnikih. Prvega je napisal pred kratkim umrl dr. Stefan Barbarič, ki je s svojimi razpravami in članki že večkrat obogatil grosupeljski Zbornik. Tokrat ob 50-letnici smrti piše o delu Frana Jakliča-Podgoričana, enega od boljših dolenskih pisateljev na prehodu iz realizma v ekspresionizem. Ivanka Kozlevčar-Černeličeva je v prejšnjem letniku obdelala življenje pisatelja Ivana Zorca, sedaj pa analizira njegovo literarno delo. Pisatelj, ki je najbolj znan po svojih Belih menihih, je bil trdno vtrajšen v svojo stiško-temeniško deželico, zaslužen pa je tudi zaradi svoje širše splošne kulturne in narodne dejavnosti.

Drugo celoto kulturno-literarnega razdelka napolnjuje izvorno leposlovje lokalnih ustvarjalcev. Bera je letos bogatejša kot običajno. Od članov grosupeljskega Literarnega kluba objavljajo trije avtorji svoja pesemska besedila, med njimi tudi že uveljavljeni pesnik in dramatik Goran Gluvič. Dodati je treba, da imajo literati iz teh krajev kar dve literarni reviji in v zadnjih letih žarčijo nenavadno veliko zagnanost. Svoje Pesmi III objavlja Darja Bregar, pesniška samohodka in že stalna sodelavka

Zbornika, po dolgem času pa se spet pojavlja France Lokar, samorastniški poet z dolgo vrsto pesniških zbirk, objavljenih v samizdatu. Literarno bero zaključuje Stane Valentič s črtico Kozja Mica.

Kronika in razgledi v drobnem tisku, ki je za marsikoga težko berljiv, prinaša jo celo vrsto vrednega gradiva. Tu so kar štirje zapisi o vidnih občinskih jubila-nih: slavistu in duhovniku Jožetu Gregoriču, slikarju p. Gabrijelu Humeku, tekstilcu in amaterskem prešernoslovcu Črtomiru Zorcu ter o pesniku in duhovniku Francetu Lokarju. Prvi trije obhajajo osemdesetletnice, četrti pa eno desetletje manj, vsi pa so znani in zaslužni za celoten slovenski prostor. Med razglede so uvrščeni tudi nekateri prav dobri strokovni prispevki, ki bi zaslužili mesto tudi bolj spredaj, če bi izdajatelji mogli biti bolj radodarni s prostorom. Taka besedila so: Rimski nagrobnik iz Stare vasi pri Grosupljem Tineta Kurenta, Slovenci v harvardski enciklopediji ameriških etničnih skupin istega avtorja, potem daljši članek Jožeta Strgarja Preureditev velikega dvo-rišča v stiški cistercijskimi opatiji, zapis o Potokarjevem zborniku slovenskih prevajalcev izpod peresa Janka Modra in še kaj.

Zbornik zaključuje bibliografska kronika občine Grosuplje, ki jo že vsa leta neumorno izdeluje glavni urednik France Adamič. V njej je zbrano vse, kar se je v občini pomembnega zgodilo v minulih dveh letih. Zabeležene so vse knjige, članki in drugo gradivo o teh krajih in ljudeh iz minulih in sedanjih časih. Vse skupaj je lepo dokumentalistično urejeno po vsebinskih področjih.

Ob pregledu jubilejnega 15. letnika Zbornika občine Grosuplje ni mogoče opustiti priznanja, ki ga bralec ali poznavalec občuti ob teh knjigah in ob misli, koliko truda in znanja je vanje zakopano v korist in veselje sedanjih in bodočih pokolenj. Pri tem je treba posebej poudariti vlogo glavnega urednika, ki že vsa leta tako dobro in vztrajno ta projekt vodi.

Mihael Glavan

Ustanovili smo ekološko društvo

občino ter njenimi organi, ki so neposredno zadolženi za varstvo okolja.

V naše društvo se lahko včlanijo vsak, ki misli NAPREJ in ki misli, da bo lahko kakorkoli pomagal pri delu društva. Za informacije se lahko vsak zainteresirani obrne kar na naslov Jakoš Avguštin, Fužina 7, 61303 Zagradec.

Ker se mislimo odstej redno oglašati v Naši skupnosti, naj bo ta informacija za začetek dovolj. Menimo tudi, da je problematika zelo aktualna, zato pričakujemo več aktivnosti na tem področju na ravni občine.

Jakoš Avguštin

Govor predsednika KK SZDL Zagradec, Marjana Rupnika, na ustanovnem občnem zboru Ekološkega društva Zagradec

16. in 17. april sta bila vaša dneva, to je bila manifestacija mladinske organizacije in njena pripravljenost kreniti na nova pota; 20. avgust pa je za vas vse dan, ko že stopate na pot, ki se imenuje ekološki boj.

Prav nič lepo se nisem izrazil za to svečano priložnost, ko govorim o boju in ne o rožicah. Vsak boj zahteva dosledno izvrševanje nalog, ki si jih po vzgledu številnih vrstnikov širom sveta nalagata na svoja ramena. Te naloge so vse prej kot lahke in terjajo zlasti v okoljih, kjer ni razumevanja, od slehernega člana ekološkega društva napore in žrtvovanja, številna odrekovanja in včasih obupno dosti zagrizene vztrajnosti in dobre volje.

Prepričan sem, da boste z dobršno

mero razuma sprejeli svoj pravilnik dela, ki vas bo zavaroval za časno izvrševanje nalog, katere predvideva program ekološkega društva. Merilo vaše uspešne dejavnosti pa bodo doseženi sadovi in ugled ter zaupanje, ki si ga boste pridobili s slehernim podvigom, predvsem v okolju, ki se imenuje KS Zagradec. Zato vas vse nocojšnje obveze zavezujejo, da čvrsto držite v svojih rokah ekološko zastavo bodočih uspehov in podvigov — brez omahovanja sredi poti.

Zato vam na tej poti želim vse najboljšo! Srečno pot v boju proti vedno večjemu onesnaževanju zraka, zastrupljanju naših nekoč bistrih voda, naše rodne zemlje, ki nam daje vsakdanji kruh. Srečno pot za zdravje naših gozdov in proti vsem, kar povzroča strupen kisli dež, uspešno pot za zaščito rastlinstva in živalstva našega planeta, in srečno roko pri organizaciji izobraževanja našega prebivalstva v vseh smereh ekološkega gibanja.

In nazadnje dragi tovariši! Posvetite vse svoje moči spoštovanju občečloveških odnosov, ki so v naših okoljih preveč krhki, in doslednemu spoštovanju pravice slovenskega ljudstva, spoštovanju slovenskega prostora in slovenski časti.

Naj vas v tem boju spremlja zdrav razum in trdna volja.

P. S. Ob tej priložnosti se člani EDZ zahvaljujemo tovarišu Rupniku za moralno podporo, ki smo jo bili deležni že v pripravljalnem obdobju in ki jo pričakujemo tudi v bodoče. Želimo mu več zdravja in dobre volje, ker ga bomo gotovo še potrebovali.

Člani EDZ

Od leve proti desni: predsednik KK SZDL Zagradec tov. Marjan Rupnik, Tanja Miklič, Jože Šinkovec, Dušan Hvalica, Marjan Strmolec, Jože Mencin, Igor Jernejčič, Mirko Škoda, Marko Jakoš, Miha Kular, Darjo Škoda, Avguštin Jakoš, Stane Jakoš, Sonja Marušič